

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ СЛИВЕН ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Населението на област Сливен към 31.12.2022 г. е 170 583 души или 2.6 % от населението на страната и нарежда областта на 13-о място по брой на населението - непосредствено след област Русе (189 623 души) и преди Шумен (149 628 души). Тенденцията на намаление се запазва и в сравнение с предходната 2021 г. населението намалява с 912 души или с 0.5%. Това намаление е в резултат на отрицателния естествен прираст на населението (разликата между живородените и умрелите) - минус 1 007 души. Влияние върху броя на населението оказва и механичният прираст (разликата между заселените и изселените), който тази година е положителен - 95 души.

Мъжете в област Сливен са 82 278 (48.2%), а жените - 88 305 (51.8%). В сравнение с 2021 г. мъжете намаляват с 434 души, или с 0.5%, а жените съответно с 478, или с 0.5%. В общия брой на населението жените продължават да са повече и на 1 000 мъже се падат 1 073 жени.

В края на 2022 населените места в област Сливен са 110, от които 6 градове и 104 села, разпределени в 4 общини, съгласно административно териториалното устройство на страната. През 2022 г. в градовете живеят 111 518 души, а в селата 59 065 или съответно 65.4% и 34.6% от населението на областта.

Повече от половината (65.3%) от населението на областта живее в най-голямата община Сливен, а в най-малката - община Твърдица живеят само 7.8% от населението на областта. Към края на годината в област Сливен има 13 населени места с население под 100 души.

Най-големият град в областта е областният център град Сливен, който е с население 79 362 души, а най-малък е град Кермен - 1 426 души. Най-голямото село в областта е Тополчане с население от 3 374 души, а най-малкото е село Братан с население 3 души.

Продължава процесът на застаряване на населението. В края на 2022 г. лицата на възраст 65 и повече навършени години са 37 776, или 22.1% от населението на областта. В сравнение с 2021 г. дялът на населението в тази възрастова група остава непроменен.

Към 31.12.2022 г. децата до 15 години в областта са 32 169, или 18.9% от общия брой на населението при 14.2% за страната. Област Сливен е с най-висок относителен дял на населението от 0 до 14 години сред другите области в страната.

Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Към 31.12.2022 г. общият коефициент на възрастова зависимост в област Сливен е 69.5% при 60.4% за страната, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст. Застаряването на населението води до повишаване на неговата средна възраст, която през 2022 г. е 42.7 години.

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - под, във и над трудоспособна възраст. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени при определянето на възрастовите граници за пенсиониране. За 2022 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 61 години и 10 месеца за жените и 64 години и 5 месеца за мъжете. Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2022 г. е 93 898 души, или 55.0% от населението на областта, като мъжете са 49 166, а жените - 44 732 души. Към края на

2022 г. над трудоспособна възраст са 42 235 души, или 24.8%, а под трудоспособна възраст – 34 450 души, или 20.2% от населението на областта.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез коефициента на демографско заместване, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2022 г. това съотношение е 66 за страната. Най-благоприятно е съотношението в област Сливен - 87 души.

Раждаемост

През 2022 г. в областта са регистрирани 2 113 родени деца, като от тях **2 091 (99.0%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените намалява със 75 деца, или с 3.5%.

Броят на живородените момчета (1 071) в област Сливен е с 51 повече от този на живородените момичета (1 020), или на 1 000 момичета се падат 1 050 момчета.

В градовете и селата на областта живородените през 2022 г. са съответно 1 195 и 896 деца.

Коефициентът на общата раждаемост¹ за област Сливен през 2022 г. е 12.2‰, в градовете е 10.7‰, а в селата – 15.1‰.

Средната възраст на жените в област Сливен при раждане на дете през 2022 г. е 24.8, а при раждане на първо дете - 22.5 години.

Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на съжителствата сред младите хора без оформен юридически брак. През 2022 г. броят на живородените извънбрачни деца е 1 532 или 73.3% от всички живородени. Относителният дял на живородените извънбрачни деца в градовете в областта (67.5%) е по-нисък отколкото в селата (81.0%).

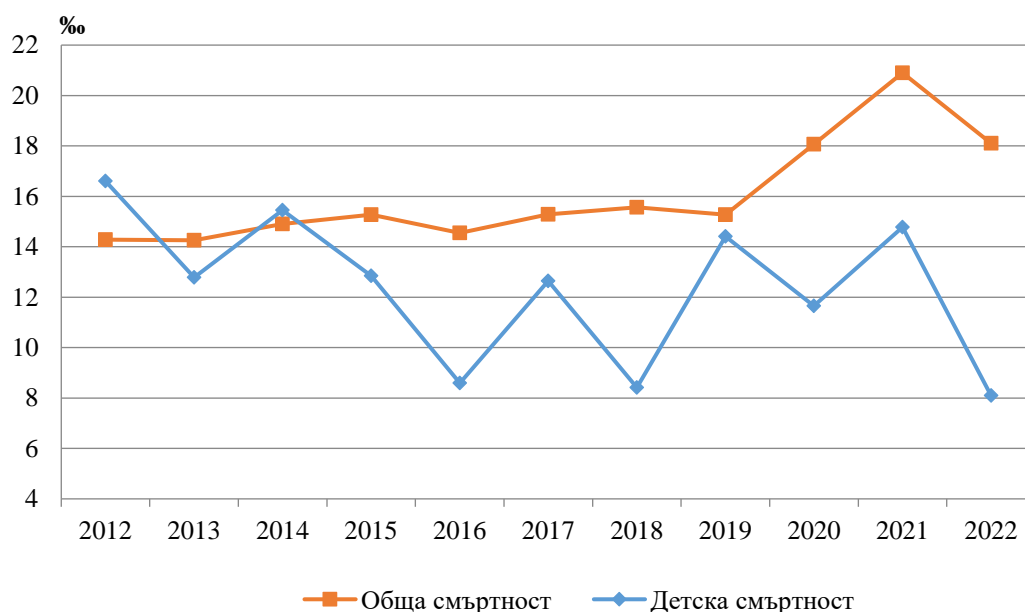
Смъртност

Броят на умрелите лица в област Сливен през 2022 г. е 3 098 души, а коефициентът на обща смъртност² - 18.1‰ при 18.4‰ за страната. Спрямо предходната година броят на умрелите намалява с 690, или с 18.2%.

¹Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през предходната година.

²Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой население.

Фиг. 1. Коефициенти на обща и детска смъртност в област Сливен

Смъртността сред мъжете (19.2‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (17.1‰). През 2022 г. на 1 000 жени умират 1 044 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население.

През 2022 г. в областта са починали 17 деца на възраст до една година, а коефициентът на детската смъртност³ е 8.1‰ и е по-нисък спрямо предходната година с 6.7 пункта.

Бракове и разводи

Сключените бракове през 2022 г. в област Сливен са 724, което е с 14 по-малко от предходната година. От всички регистрирани бракове 66.3% (480) са сред населението в градовете. В селата са сключени 244 брака.

Най-много са сключените граждански бракове при мъжете във възрастта от 25 до 34 години (41.2%), докато при жените се очертава диапазонът между 20 и 29 години (40.7%).

През 2022 г. средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 31.8 и 28.5 години.

За 88.5% от мъжете и 88.4% от жените, сключили граждански брак през 2022 г. той е бил първи.

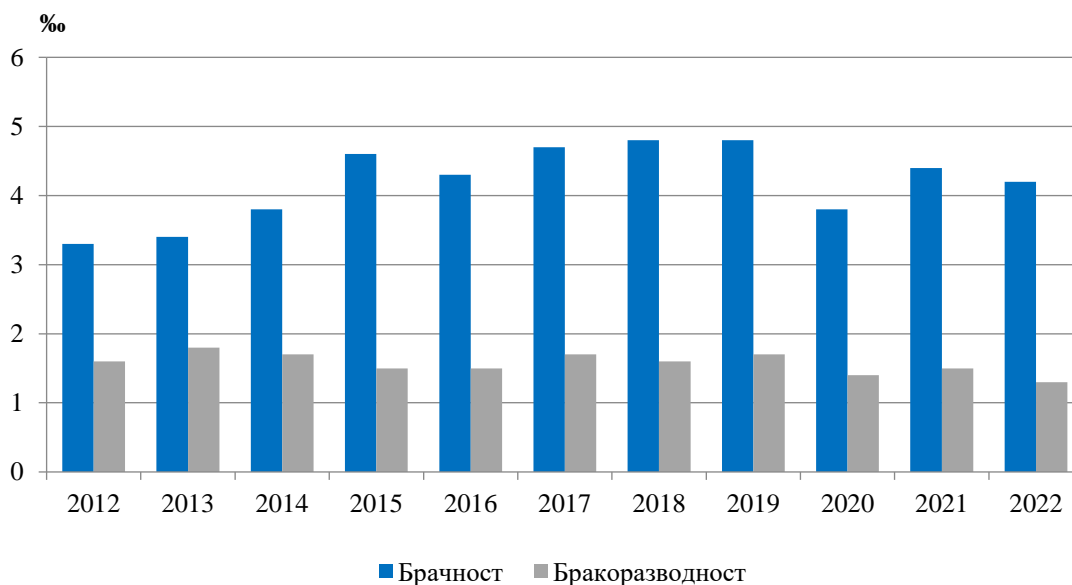
По показателя „предишно семейно положение при сключване на брака“, най-голям е броят на неженените мъже - 641, следван от разведените - 68. При жените също най-голям е броят на неомъжените - 640, следван от броя на разведените - 73.

През 2022 г. разводите в областта са 219, като спрямо 2021 г. броят им намалява с 5.6%. От всички прекратени бракове 72.1% се отнасят за населението в градовете. Критичен момент в

³Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

съвместния живот на брачните двойки е възрастта от 40 до 49 години. При мъжете относителният дял на разводите в този възрастов интервал е 30.6%, а при жените – 32.0%.

Фиг. 2. Коефициенти на брачност и бракоразводност в област Сливен

Разводът е бил първи за 89.5% при мъжете разтрогнали своите бракове през 2022 година, а при жените – 89.5%.

През 2022 г. средната възраст при развод за мъжете и жените е съответно 46.1 и 41.7 години.

Вътрешна миграция

През 2022 г. 2 684 души са променили своя настоящ адрес от област Сливен в друго населено място на страната, а 2 102 души са променили настоящия си адрес от населено място в страната в област Сливен. От изселващите се от областта за свое ново местоживеене най-голям брой са избрали областите София (столица) (294), Стара Загора (283) и Бургас (219). Най-голям е броят на преселилите се в област Сливен от областите Стара Загора (184), Бургас (178) и София (столица) (164).

Външна миграция

Лицата, които са сменили местоживеенето си от чужбина в България, или потокът на имигрантите включва български граждани, завърнали се в страната, както и граждани на други държави, получили разрешение за постоянно пребиваване в страната. През 2022 г. 40 619 лица са променили своето обичайно местоживеене от чужбина в България. Сред дошлите да живеят в страната 987 лица са предпочели да се заселят в област Сливен.

През 2022 г. 310 души са променили своя настоящ адрес от област Сливен в чужбина.

Естествен и механичен прираст на населението

Разликата между ражданията и умираанията представлява естественият прираст на населението. През 2022 г. абсолютният размер на естествения прираст в област Сливен е минус 1 007 души.

Намалението на населението, измерено чрез **коэффициента на естествения прираст**⁴, е минус 5.9‰ за областта.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението оказва механичният прираст (нетното салдо от вътрешната и външна миграция), който е положителен - плюс 95 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се (3 089) и изселилите се (2 994) от областта.

⁴Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година. В годините на преброяванията се правят преизчисления на населението в края на съответната година. Оценката за населението към 31.12.2022 г. отразява промените в броя и структурите на населението регистрирани при Преброяване 2021.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година. За населението към 31.12.2021 г. е използвано ревизирано население, изчислено на база данните от Преброяване на населението и жилищния фонд към 07.09.2021 г. и естественото и механично движение на населението до 31.12.2021 година.

Налице е прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти през 2022 г., поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Статистическия регистър на населението, поддържан от Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирения, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Националният осигурителен институт; Министерството на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето. Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години.

Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.